

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΕΙΡΑ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ:	

1. (Μάθημα 3)

α. Cassiope, superba forma sua: Να αποδώσετε το *superba* με δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.

β. Να μετατρέψετε την πρόταση με τα έντονα γράμματα σε αναφορική και να τη συνδέσετε με την άλλη πρόταση, αφού κάνετε τις αναγκαίες μεταβολές: **Cepheus Andromedam ad scopulum adligat;** belua ad Andromedam se movet

2. (Μάθημα 5)

α. Να μετατρέψετε την αναφορική πρόταση σε μετοχή: Monumentum eius, **quod Neapoli iacebat**, pro templo habebat

β. quod **Neapoli** iacebat: Να δικαιολογηθεί η πτώση του τοπικού προσδιορισμού Neapoli. Στη συνέχεια να αντικατασταθεί από τον κατάλληλο τύπο των λέξεων **Italia, Roma, Athenae, Carthago, domus**

3. (Μάθημα 6)

boni viri libenter leges servant: Να γίνει η σύνταξη απαρεμφατική με εξάρτηση από το ρήμα debeo. Στη συνέχεια να τραπεί η σύνταξη σε παθητική

4. (Μάθημα 7)

Να αλλάξει η σύνταξη των προτάσεων σε απαρεμφατική με ρήμα εξάρτησης Scriptor tradit // tradebat:

Ex quibus quattuor in Nervii hiemare Caesarem iubet et tribus imperat in Belgis remanere

5. (Μάθημα 11)

Να μετατρέψετε τις δευτερεύουσες προτάσεις στις αντίστοιχες μετοχές:

Postea Alpes, **quae Italiam ab Gallia seiungunt**, cum elephantis transiit

Postquam XIV annos in Italia complevit, Carthaginienses eum in Africam revocaverunt

6. (Μάθημα 13)

α. Sulpicius Gallus legatus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerebat. Να γίνει σύμπτυξη των δύο προτάσεων σε μία.

β. eoque modo exercitum alacrem **in pugnam** misit (Sulpicius Gallus) // Sic liberales artes Galli aditum **ad victoriam** dederunt.: Να δηλώσετε το σκοπό με όλους τους δυνατούς τρόπους εκφοράς

7. (Μάθημα 14)

Illi neminem viderant: Να αντικατασταθεί η αντωνυμία *neminem* από ισοδύναμη, αφού μετατραπεί η πρόταση σε αποφατική.

8. (Μάθημα 15)

α. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε ενεργητική.

lacte, caseo et carne nutriuntur (= άμεση αυτοπάθεια χωρίς έμφαση).

et in fluminibus lavantur (= άμεση αυτοπάθεια χωρίς έμφαση).

β. Germani non student agriculturae: Να γίνει η σύνταξη της πρότασης απαρεμφατική με εξάρτηση από το ρήμα debeo. Στη συνέχεια η φράση debeo + απαρέμφατο να αντικατασταθεί από ισοδύναμη σύνταξη με παθητική περιφραστική συζυγία.

9. (Μάθημα 20)

α. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική. *Claudius quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepit*

β. quasi moriturum: να αναλυθεί σε αιτιολογική πρόταση που να δηλώνει υποκειμενική αιτιολογία.

10. (Μάθημα 21)

Να αναλυθεί η μετοχή **absens** σε αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

11. (Μάθημα 24)

Visne scire quid Nasica responderit?: Να αλλάξει το ρήμα της πλάγιας ερωτηματικής πρότασης, ώστε να δηλώνει το υστερόχρονο με εξάρτηση από το ρήμα *volebas*.

12. (Μάθημα 25)

Να γίνει μετατροπή της σύνταξης σε παθητική με παθητική περιφραστική συζυγία:

Opibus urbis nolite confidere.

Neminem credideritis patriae consulturum esse.

13. (Μάθημα 27)

neque id me sane paenitet: Να αντικατασταθεί το *id* με το *scripta* και με το *scribo* στο σωστό τύπο.

14. (Μάθημα 29)

α. *homo quidam ei occurrit cornum tenens;* Να αντικατασταθεί η τροπική μετοχή από τη σωστή πτώση του γερουνδίου.

β. Caesaris multum interfuit corvum emere: Να γίνει η απαραίτητη αλλαγή, έτσι ώστε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο να είναι το β' πρόσωπο ενικού αριθμού.

15. (Μάθημα 31)

α. Να δηλωθεί ο σκοπός με όλους τους δυνατούς τρόπους: Tum adulescens ... iniussu consulis **in certamen** ruit.

β. Να συμπυχθεί η πρόταση σε μετοχή: **cum in castra revertisset.**

16. (Μάθημα 34)

incredibile auditu: Να αντικατασταθεί το σουπίνο από ισοδύναμο γερούνδιο.

17. (Μάθημα 36)

Να αναλυθεί η μετοχή **missum** σε αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

18. (Μάθημα 38)

Να μετατραπούν οι υπογραμμισμένες προτάσεις σε μετοχές:

α) Nam in sacello quodam nocte cum sororis filia persedebat (Caecilia) expectabatque **dum aliqua vox congruens proposito audiretur.**

β) Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, **dum vixit**, multum amavit.

19. (Μάθημα 42)

non credendo: Να αντικατασταθεί το γερούνδιο με άλλο ρηματικό τύπο.

20. (Μάθημα 43)

Να μετατραπούν οι υπογραμμισμένες προτάσεις σε μετοχές:

α. Qui potuisti populari hanc terram, **quae te genuit** atque aluit?

β. Ergo ego nisi (te) peperissem, Roma non oppugnaretur.

γ. Nisi filium haberem, libera in libera patria mortuaessem.

δ. At contra hos, **si pergis**, aut immatura mors aut longa servitus.

21. (Μάθημα 44)

Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: Να αντικατασταθεί το ferunt από τον κατάλληλο τύπο του feror και να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές στη σύνταξη της πρότασης.

22. (Μάθημα 45)

Ille epistulam perlegit militesque adhortatur: Να μετατραπεί η υπογραμμισμένη πρόταση σε μετοχή και να δηλωθεί το σύγχρονο και το προτερόχρονο.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. α. Cassiope, **quae superba forma sua est**

β. Belua ad Andromedam, **quam Cepheus ad scopulum adligat**, se movet

2. α. Monumentum eius Neapoli **iacens**, pro templo habebat. (μετατροπή της δευτερεύουσας αναφορικής πρότασης σε επιθετική μετοχή με υποκείμενο τον όρο monumentum, που είναι και αντικείμενο του ρήματος habebat της πρότασης στην οποία ανήκει)

β. Η στάση σε τόπο εκφράζεται με απρόθετη αφαιρετική, γιατί πρόκειται για όνομα πόλης γ' κλίσης ενικού αριθμού.

Μετατροπή: in Italia, Romae, Athenis, Carthagine, domi

3. Boni viri libenter leges **servare debent**.

Παθητική σύνταξη: **Bonis viris libenter leges servandae sunt** (προσωπική σύνταξη, γιατί το απαρέμφατο servare είναι μεταβατικό με αντικείμενο σε αιτιατική)

4. Scriptor tradit // tradebat **ex eis/iis/is** quattuor in Nerviis hiemare Caesarem **iubere** et tribus **imperare** in Belgis remanere

5. Postea Alpes Italiam ab Gallia **seiungentes**, cum elephantis transiit. (Η αναφορική πρόταση μετατρέπεται σε επιθετική μετοχή με υποκείμενο τον όρο Alpes, που είναι και αντικείμενο του ρήματος transiit της πρότασης στην οποία ανήκει)

XIV **annis** in Italia **completis**, Carthaginenses eum in Africam revocaverunt. (Η δευτερεύουσα χρονική πρόταση μετατρέπεται σε αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, η οποία είναι νόθη, γιατί σχετίζεται άμεσα με κύριο όρο της πρότασης, καθώς το εννοούμενο ποιητικό αίτιο της μετοχής (ab eo, Hannibale) είναι και αντικείμενο του ρήματος της κύριας.

6. **α. Sulpicio Gallo legato** (ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη) Lucius Aemilius Paulus bellum adversus Persen regem gerebat.

β. ut pugnaret

qui pugnaret

pugnatum

ad / in pugnandum

pugnandi causa / gratia

pugnae causa

ut (Paulus) vinceret

qui vinceret

victum

ad / in vincendum

vincendi causa / gratia

victoriae causa

7. Illi **quemquam** non viderant.

Η αντωνυμία *nemo* (= κανένας) χρησιμοποιείται σε προτάσεις που δεν έχουν άλλη άρνηση, ενώ η αντωνυμία *quisquam*, *quicquam* (= κάποιος) σε προτάσεις με άρνηση: *nemo* = *nec quisquam*.

8. α. lacte, caseo et carne (**Germani**) **se nutriunt** (: άμεση αυτοπάθεια με έμφαση).

et in fluminibus (**Germani**) **se lavant** (: άμεση αυτοπάθεια με έμφαση).

β. Germani non **studere** agriculturae **debent**.

Germanis non studendum est agriculturae (επειδή το ρήμα *studeo* δε συντάσσεται με αιτιατική, σχηματίζει απρόσωπη σύνταξη παθητικής περιφραστικής συζυγίας)

9. α. **A Claudio** quinquagesimo anno aetatis **eius** (κτήση χωρίς αυτοπάθεια) **imperium** (ονομ.) **captum est**

β. dum obvia turba, **quod / quia / quoniam (is) moriturus esset**, eum miseratur.

10. **Etsi / tametsi / quamquam aberat**

Cum / licet abesset

11. **Volebasne scire** quid Nasica **responsurus esset?**

12. Opibus urbis **vobis non confidendum est**.

Vobis non credendum est aliquem patriae consulturum esse

13. neque **scriptorum** (γενική της αιτίας/γενική του πράγματος για το οποίο αισθάνεται κανείς μετάνοια) me sane paenitet;

neque (ea) **scribere** (απρμφ. ως υποκ.) me sane paenitet;

14. α. homo quidam ei occurrit corvum **tenendo**

β. Tua (αφαιρ.) multum interfuit corvum emere

15. α. ad / in certandum

certandi causa / gratia

ut certaret,

qui certaret,

certatum,

ad, in certamen (στο κείμενο), certaminis causa

β. Sed consul, **in castra reversus**, adulescentem morte multavit.

(συνημμένη στο υποκ. consul)

Αν και η μετοχή είναι χρόνου παρακειμένου, η σύνταξη παραμένει ενεργητική, χωρίς μετατροπή σε νόθη αφαιρετική απόλυτη, γιατί το ρήμα revertor είτε ως ημιαποθετικό όπως εδώ, είτε ως αποθετικό έχει ενεργητική διάθεση.

16. incredibile ad audiendum (η εμπρόθετη αιτιατική γερουνδίου που εξαρτάται από επίθετα εκφράζει αναφορά) // **de audiendo** (εμπρόθετη αφαιρετική γερουνδίου)

17. quod missum erat (ή missum esset, λόγω έλξης από το attulissent)

18. α. Nam in sacello quodam nocte cum sororis filia persedebat (**Caecilia**) expectabatque **aliquam vocem congruentem proposito auditura**.

β. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus **viventem** (συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος της αναφορικής *quam*, δηλώνει το σύγχρονο, άρα μετοχή ενεστώτα συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος) multum amavit.

19. non credentes: τροπική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του confirmaverunt: qui

20. α. Qui potuisti populari hanc terram, quae **te genitum** (συνημμένη στο αντικείμενο te του ρήματος aluit της πρότασης στην οποία ανήκει) aluit?

β. Ergo **a me te non parto**, Roma non oppugnaretur.

γ. Filium **non habens** libera in libera patria mortua essem.

δ. At contra hos, **te pergente**, aut immatura mors aut longa servitus manet.

21. Hoc est quod **Tarquinius** dixisse **fertur exulans**.

Το ειδικό απαρέμφατο dixisse εξαρτάται από προσωπικό λεκτικό παθητικό ρήμα (fertur) και γι' αυτό το υποκείμενό του ταυτίζεται με αυτό του ρήματος (ταυτοπροσωπία) και βρίσκεται σε ονομαστική πτώση.

22. Ille epistulam **perlegens** milites adhortatur (σύγχρονο)

Ille **epistula (αφαιρ.) perlecta** milites adhortatur. (προτερόχρονο)

**Από τον κλασικό τομέα του φιλολογικού τμήματος των
φροντιστηρίων Πουκαμισάς Ηρακλείου συνεργάστηκαν:
Σ. Αναγνωστάκη, Μ. Παγωμένου, Χ. Πυργιανάκη**